

Vindkraftsplan för Ljusdals kommun

Tematiskt tillägg till översiktsplan gällande vindkraft

Antagen av kommunfullmäktige 2012-11-19 § 214.

Del 5: Utlåtande efter utställning

Handlingar

Del 1: Bakgrund och förutsättningar

Del 2: Lämpliga områden

Del 3: Miljökonsekvensbeskrivning

Del 4: Samrådsredogörelse

Del 5: Utlåtande efter utställning

1. Järvsö Vind AB	3
2. Eolus Vind AB	3
3. Tolv natur- och ekoturismföretag.....	4
4. Svenska kraftnät	4
5. Hudiksvalls kommun.....	5
6. Orsa kommun	5
7. Tre fastighetsägare på Tjärnvall	5
8. Skogsstyrelsen	5
9. WPD Scandinavia	5
10. Markägare angående Degerkölen.	6
11. Tilläggsyttrande från en av fastighetsägarna:	6
12. Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening (GLOF)	6
13. Nordex Sverige AB	7
14. Nordisk vindkraft.....	8
15. Nordanstigs kommun.....	8
16. Föreningen för småskalig vindkraft Lillhärdal (FFSV).....	8
17. Fastighetsägare Stugutjärn.....	9
18. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).....	10
19. Hälsinglands hembygdskrets.	10
20. Länsstyrelsen Gävleborg	10
21. Länsmuseum Gävleborg	11
22. Tur och Ton	11
23. Privatperson, Harsavallen	12
24. Försvaret	12
25. Harsa konferens och fritid AB.....	12
26. Privatperson, Hiklack	13
27. Privatperson, Bollnäs.....	13
28. Markägare, Sörby	13
29. Kraftö Vind.....	14
30. Privatperson Järvsö.....	14
31. Naturskyddsföreningen, Ljusdal.....	15
32. Markägare, Sörby	15

Detta dokument sammanfattar och bemöter de yttranden som inkommit under utställningen. Underrättelse har skickats ut via brev, med bifogade utställningshandlingar, till berörda remissinstanser och de som tidigare yttrat sig. Under utställningstiden **30 mars till 1 juni 2012** har nedanstående yttranden inkommit. Utställningshandlingarna har även funnits tillgängliga på kommunens hemsida samt kommunens bibliotek under samma period.

Nedanstående yttranden redovisas i sammandrag med kommentarer:

1. Järvsö Vind AB

Företaget anser att formuleringen ”Vindkraftsutbyggnader bör koncentreras till de platser som utpekats i denna plan. Kommunen kommer att vara restriktiv mot ansökningar som berör andra områden än de utpekade” bör tas bort.

De föreslår att handlingarna kompletteras med texten ”Att möjlighet finns för mindre vindkraftsparker att etableras utanför de av Energimyndigheten och Ljusdals kommun utpekade områden att vara lämplig för vindkraftsutvinning”.

Företaget anser att det faktum att planen är anpassad för större vindkraftsparker innebär att det lättare uppstår konflikter med andra näringsidkare, natur och kultur. Mindre vindkraftsparker har, enligt företaget fler fördelar eftersom mindre parker inte kommer i konflikt med ovan nämnda intressen. Mindre parker underlättar även för lokalt ägande.

Kommentar: Formuleringen ändras inte eftersom detta tillägg till översiktsplanen inte är juridiskt bindande. En översiktsplan är ett rådgivande dokument om hur kommunens mark- och vatten ska förvaltas och behandlar därför inte ekonomiska frågor.

Det finns fortfarande en möjlighet för mindre etableringar i lämpliga områden. Flera mindre etableringar kan dock fragmentera landskapet och därför ändå ha stor visuell påverkan på natur- och kulturvärden.

2. Eolus Vind AB

Företaget anser att planen i sin nuvarande form hindrar utbyggnaden för mindre vindkraftsparker och utesluter därmed möjligheterna för lokalt ägande.

Eolus föreslår att planen ska ändras med syfte att tillåta mindre vindkraftsetableringar utanför de utpekade områdena.

Punkten under ”riktlinjer för utbyggnad” (Del 2: Planförslaget, sidan 5) bör enligt Eolus ändras till:

- Större vindkraftsutbyggnader (inom ramen för miljötillstånd bör koncentreras till de platser som pekas ut i denna plan).
- För mindre vindkraftsutbyggnader (inom ramen för bygglov) bör nedanstående riktlinjer gälla vid eventuell prövning.

Eolus menar att tillgången på vindenergi är den enskilt viktigaste faktorn för lokalisering av vindkraftsanläggningar. Dåliga vindlägen är inte byggbara av ekonomiska skäl. Närheten till elnätet och elnätets kapacitet är viktiga faktorer och nyttan med vindkraftsanläggningen måste överväga de negativa konsekvenser som uppstår när det gäller att välja plats för vindkraftsetablering.

Eolus anser att kommunens ställningstagande att vara restriktiv till fler områden än de utpekade är olyckligt och begränsar vindkraftsutvecklingen i kommunen. Områdenas avgränsning bygger dessutom på en äldre vindkartering. Man anser att kommunen missar realiserbara områden som ligger utanför de utpekade områdena och därmed går miste om lokalt ägande.

Man anser att vindkarteringen är så pass trubbig att vissa av de utpekade områdena inte är lämpliga för vindkraftsutbyggnad.

Kommentar: *Kommunen ändrar inte sin ståndpunkt kring mindre anläggningar. Detta eftersom det fortfarande finns möjlighet för mindre vindkraftsbolag att etablera sig.*

Att processen för att bygga bygglovspliktiga vindkraftverk är mindre komplicerad är inte enbart positivt. Större, miljöpliktiga anläggningar föregås en lång process med miljökonsekvensbeskrivningar vilket saknas för bygglovspliktiga verk. Då granskningen för bygglovspliktiga verk inte görs efter samma premisser kommer Ljusdals kommun att vara restriktiva för att kunna få en så välplanerad vindkraftsutbyggnad som möjligt. Rent ekonomiska frågor kan heller inte bemötas i ett tematiskt tillägg.

3. Tolv natur- och ekoturismföretag

Företagarna är kritiska till vindkraftsetableringen i länet då man anser att splittringen i bygden ökar och att deras möjlighet att bedriva sin verksamhet minskar när intrycket av orörd vildmark försvinner. Företagarna efterlyser långsiktighet och samordning mellan kommunerna när det gäller vindkraft kontra turistnäringen.

Man vill att kommunerna utreder i vilka områden vindkraft är lämpligt och var det är olämpligt.

Kommentar: *upplevelsen av vindkraftverk är subjektiv men uppenbar. Verken kommer att förändra landskapsbilden. Det tematiska tillägget för vindkraft är till för att få en överblick av de områden inom Ljusdals kommun som är lämpliga för vindkraft. Kommunen kommer att vara restriktiv mot etableringar utanför de föreslagna områdena. De flesta andra kommuner i länet har antagna vindkraftsplaner men dessa styr bara den övergripande planeringen. Vid ansökningar om att uppföra vindkraftverk har kommunen där verken ska byggas veto och kan säga nej till etableringen enligt 16 kap 4 § Miljöbalken. Övriga grannkommuner kan enbart påverka genom att lämna yttranden.*

4. Svenska kraftnät

Svenska kraftnät lämnade sitt yttrande under samrådstillfället och har inga nya synpunkter.

5. Hudiksvalls kommun

Hudiksvalls kommun yttrade sig under samrådstillfället och har inga nya synpunkter.

6. Orsa kommun

Orsa kommun har ingen erinran mot planen.

7. Tre fastighetsägare på Tjärnvall

Fastighetsägarna ser positivt på att kommunen har tagit bort Degerkölen ur förslaget men vill ändå lämna sina synpunkter ifall området skulle komma att tas med igen. Detta eftersom Nordisk vindkraft är intresserade av att uppföra 6 verk på området.

Tjärnvall har haft bosättningar sedan 1600-talet men är numera avfolkad. Naturen runt omkring är relativt orörd och utsikten gör att det ibland går att se Sånfjället 12 km bort. Detta gör att man även har bra uppsikt mot Degerkölen, 5 km bort. Fastighetsägarna menar att vindkraft i detta område kommer att påverka landskapbildningen genom rotationer, skuggor och hinderbelysning. Övriga naturvärden i området skulle dessutom påverkas.

***Kommentar:** Ljusdals kommun står fast vid att Degerkölen inte är lämpligt för vindkraft men noterar fastighetsägarnas åsikter.*

8. Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har yttrat sig under samrådstillfället samt på flera av miljöprövningarna för vindkraft. Generellt sett ser de positivt på vindkraft men anser att vindkraftsetableringar ska föregås av en miljökonsekvensbeskrivning.

***Kommentar:** vid en ansökan för vindkraftparker med sex verk eller fler än två verk som är över 150 meter krävs tillstånd enligt miljöbalken. Då görs alltid miljökonsekvensbeskrivningar. Mindre och färre verk faller dock under plan- och bygglagen och granskas därför på ett annat sätt.*

9. WPD Scandinavia

Wpd lämnade i maj 2010 in en ansökan till länsstyrelsen om tillstånd enligt miljöbalken för en vindkraftsanläggning på max 12 verk vid Tandsjö i Ljusdals kommun. Ljusdals kommun har tillstyrkt verksamheten och Länsstyrelsen i Gävleborg har lämnat förslag på att godkänna anläggningen.

WPD konstaterar att det område de ansökt för finns kvar men att stordelen av det område som är riksintresse för vindbruk utesluts ur planen. WPD har gjort vindmätningar i området och menar att det finns goda vindlägen på flera platser inom riksintresseområdet. Därför tycker man att det är olyckligt att området reducerats så mycket eftersom möjligheten att bygga fler verk skulle möjliggöra en effektivare elanslutning.

WPD menar att riksintresset för vindbruk inskränks väsentligt.

WPD föreslår att ett delområde av riksintresset för vindbruk tas med igen. Från det föreslagna området är det 5,5 km till Fågelsjö Gammelgård och utgör därför ingen påverkan på

byggnadsminnet då vindkraftverken inte kommer synas från gården. Vindkraftsparker har tillåtits på kortare avstånd än så och ett exempel på detta finns i Tanums kommun.

WPD anser att naturreservaten i närheten heller inte bör påverkas negativt av vindkraft. De yrkar därför på att en del av det bortplockade Tandsjöområdet återinförs.

Kommentar: WPD har bifogat en karta över ett område ca 1200 meter från norra delen på det område som finns föreslaget i utställningsmaterialet. Detta område omfattar Häståsen och Storsvedberget.

Länsstyrelsen i Gävleborg delar kommunens uppfattning om att de ändringar som gjorts angående riksintresset för vindbruk inte inskränker det.

Att ta med området igen skulle innebära att utställningsprocessen måste tas om. Med tanke på att det redan finns tio områden samt ett fåtal områden som redan fått tillstånd enligt Miljöbalken, anser kommunen att man bidragit tillräckligt för vindkraftsetableringar. Det område som WSP föreslagit kommer därför inte att läggas till.

10. Markägare angående Degerkölen.

Yttrandet består av identisk text med olika namnunderskrifter. Ett tilläggsyttrande har även inkommit från en av fastighetsägarna (se yttrande nr 11).

Markägarna anser att det är positivt om vindkraftsanläggningen på Degerkölen uppförs.

Anledningarna till detta är: vindkraft är en miljövänlig energikälla, det finns få närboende i området, beräkningsmodeller för buller, ljus och skugga kan användas för att avgöra om riksintressen och naturreservat verkligen påverkas negativt, vindkraften kan ge arbetstillfällen och vägar kommer att rustas.

Kommentar: Ljusdals kommun anser att området inte är lämpligt för vindkraft. Degerkölen är ett litet område beläget nära skyddsvärda miljöer. Den vinst som vindkraften kan ge i det aktuella området anses därför understiga natur- och kulturvärdena i närheten.

11. Tilläggsyttrande från en av fastighetsägarna:

Kommunen har angett att ett av skälen till att Degerkölen tagits bort är att det finns ett flertal naturreservat i närheten. Fastighetsägaren har sålt en del av sin fastighet och denna del ingår nu i ett av naturreservaten. I den värdering som låg till grund för köpeskillingen beaktades inte att värdet på den kvarstående delen av fastigheten skulle påverkas negativt av naturreservatet. Fastighetsägaren menar att köpeskillingen är för lågt satt och att markägare i fortsättningen inte frivilligt kommer medverka till bildandet av nya naturreservat.

Kommentar: markköpet har inte skett med Ljusdals kommun. Kommunen kan därmed inte påverka köpeskillingen.

12. Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening (GLOF)

Föreningen anser att det finns tvivel kring planens långsiktiga värde då beslut om att tillstyrka några vindkraftsanläggningar redan tagits.

Föreningen anser att en av planens största brister är att den saknar mål för den framtida utbyggnaden. De planerade områdena ger utrymme för väldigt många vindkraftverk och närliggande kommuner har rejält tilltagna vindkraftsplaner och GLOF anser därför att samverkan mellan kommunerna saknas.

Vindkraftsplanen riktar sig enligt GLOF enbart mot exploatering. Konsekvenser på miljö och natur lämnats därhän då flera vindkraftsområden är placerade i närheten av naturreservat eller andra skyddsvärda områden.

GLOF anser att Riberget är olämpligt på grund av närheten till Natura2000-området Ensjölokarna och anser att det bör vara 1,5 km mellan reservatsgränsen och närmaste vindkraftverk.

GLOF skriver i sitt yttrande att för stora rovfåglar finns det en risk för habitatförluster, kollisioner och barriäreffekter. Kungsörnen utnyttjar uppvindar vid bergsryggar, branter och åsar för att flyga på ett så energisparande sätt som möjligt. Kungsörnar är inte rädda för föremål i luften och befinner sig därför ofta nära rotorbladen. GLOF menar att vindkraften är ett reellt hot mot örnar och att några av de föreslagna områdena i vindkraftplanen är för stora. Fria ytor behövs för att inte skapa barriäreffekter för häckande eller sträckande fåglar.

GLOF anser att kommunen borde lagt ner mer jobb på att ta fram de områden som är optimala eftersom de föreslagna områdena i dagsläget innehåller både höjdlägen, våtmarker och lågland.

Nya vägar, transformatorstationer och elnät kan påverka fåglar och krav på fågelsäkert elnät ska ställas, enligt GLOF.

***Kommentar:** Delar av de föreslagna områdena innehåller mark som inte är optimal och detta beror på att det material som fanns att tillgå när kommunen tog fram de föreslagna områdena var en grov kartering av vindförhållandena. Delar av de föreslagna områdena är därför inte intressanta ur vindbrukssynpunkt och denna mark kommer inte att etableras.*

Texten om vindkraftverkens påverkan på rovfåglar utökas.

13. Nordex Sverige AB

Nordex anser att området Dalskölen bör utökas åt sydost och sydväst enligt en bifogad kartbild. (Området vetter mot Flisberget som är naturreservat och Natura2000-område). I området finns de bästa höjdlägena, enligt Nordex.

Hemberget bör även det utökas åt sydost och norr enligt en bifogad kartbild. (I norr omfattar Nordex föreslagna område fäbodvallen Fagerroskölen och i sydost mot en fäbodvall öster om Lillskogssjön).

Bolaget anser att nyttan av vindkraftverk inom det föreslagna området i norr överväger påverkan på de historiska lämningarna av fäbodvallen. Inga vägar eller verk planeras närmare än 300 meter ifrån lämningarna vilket också föreslås som ett villkor i kommunens

vindkraftsplan. Det finns heller inga byggnader inom området och Nordex bedömer därför att det heller inte finns fritidsboende inom området som kan störas av en etablering.

Det undersökningstillstånd som nämns i beskrivningen har gått ut och gäller inte längre.

Kommentar: *Ljusdals kommun kommer inte att utöka områdena. Då detta är en översiktsplan är inte de exakta gränserna bestämda och kommunen kan därför tillåta enstaka verk som befinner sig strax utanför gränserna, om verken inte bedöms ha negativ påverkan på människor, miljö eller kulturvärden.*

Att det inte finns byggnader inom området gör det inte lämpligt för vindkraft. Buller, skuggor och sken från verkens hinderbelysning kan komma över de godkända gränsvärdena även utanför området.

Uppgiften om undersökningstillståndet tas bort ur planen då detta inte längre är aktuellt.

14. Nordisk vindkraft

Företaget har identifierat ett område öster om Tandsjöborg och vill att kommunen prövar området för projektering och/eller lägger till det som ett utredningsområde i planen.

Nordisk vindkraft anser att området Degerkölen bör återinföras i planen och menar att motiveringen till varför området togs bort är kortfattad. Man undrar vilka studier som ligger till grund för kommunens beslut och frågar sig hur värdet av den planerade anläggningen har vägts mot övriga värden.

Kommentar: *Ljusdals kommun kommer inte att lägga till fler områden för vindkraft då detta innebär ytterligare en utställning och ytterligare försening av det tematiska tillägget.*

Översiktsplanen är ett rådgivande dokument för vilka områden som är lämpliga för vindkraft eller ej. Det är kommunens framtidsvision för hur marken ska användas och kommunens bedömning är att Nordisk vindkrafts planerade anläggning på Degerkölen är beläget för nära ett stort antal skyddsvärda områden. Då Länsstyrelsen i Gävleborg delar denna uppfattning bedömer kommunen att området inte är lämpligt för vindkraft. Anläggningens positiva påverkan bedöms inte stå i proportion till påverkan på övriga värden i närheten.

15. Nordanstigs kommun

Nordanstigs kommun yttrade sig under samrådstillfället och har inget nytt att tillägga.

(Nordanstigs kommun skrev under samrådet att eventuella verk på Brännberget-Naggen kommer att synas i kommunen men ha en acceptabel påverkan).

16. Föreningen för småskalig vindkraft Lillhärdal (FFSV)

Föreningen anser att vindkraft inverkar negativt på landets turistnetto, närboendes fastighetsvärden, möjligheten att sälja fastigheter på landsbygden, natur- och miljövärden, djurliv, hydrologi, lokalbefolkningens hälsa och möjligheten att bedriva skogsbruk eller bygga ut vattenkraften.

Föreningen anser att Tandsjö bör strykas helt på grund av närheten till Fågelsjö Gammelgård samt att Härjedalens kommun valde att stryka området Skaftåsen ur deras tematiska tillägg för vindkraft.

Kommentar: *Vissa av de frågor som tas upp i yttrandet (som exempelvis elcertifikat eller fastighetsvärden) kan inte behandlas i en översiktsplan och lämnas därför åt sidan.*

Kommunens översiktsplan är ett redskap för att övergripande planera vindkraftsetableringen. Vindkraftsbolagen gör miljökonsekvensbeskrivningar där påverkan på hälsa, natur, djurliv och hydrologi ska redovisas.

Då Fågelsjö gammelgård redan lagts till UNESCO:s världsarvslista och tillstånd enligt 16 kap 4 § Miljöbalken givits tas området bort från de tillgängliga områdena.

17. Fastighetsägare Stugutjärn

Fastighetsägaren anser att samrådet som hölls 2011 ska tas om. Detta eftersom fastighetsägaren anser att för få berörda ska ha fått kännedom om samrådet och att mejladressen är fel. Rådighet över sin egen fastighet nämns inte och fastighetsägaren menar att det finns en risk att man inte får bygglov på sin fastighet på grund av buller. Fastighetsägaren ifrågasätter även skyddsavståndet på 1000 meter samt säkerhetsavstånd.

Fastighetsägaren anser även att kartan över bebyggelsemönster är felaktig då den enbart visar en punkt trots att det finns tre byggnader i närheten.

Kommentar: *Samrådet sköttes enligt gällande regler, mejladressen är visserligen felskriven då det står "samhallsutvecklingsförvaltningen" istället för "samhallsutvecklingsforvaltningen". Vi beklagar detta men anser att det är så pass välkänt att bokstäverna å, ä och ö inte förekommer i mejladresser att detta inte är skäl till att upprepa samrådet.*

Vad gäller rådigheten över sin egen fastighet så ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen vid bygglovsprövningar (Plan- och bugglagen 2010: 900, 2 kap 1§) Bullerfrågan vägs in i detta då bebyggelse och byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet (buller) vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt PBL 2010:900, KAP 2 5§.

Skyddsavståndet är satt till 1000 meter för att fungera som en avgränsning för de utpekade områdena. Om en sökt anläggning uppfyller kraven för buller och skuggor kan vindkraft tillåtas närmare än så. Det finns idag inga regler för hur långt avståndet ska vara och det kan variera mellan 400 till 1000 meter. Risk för iskast finns inom 350 meter från dagens verk men då de är utrustade med isdetektorer stannar de om is bildas på vingarna. Vintertid är det därför bara farligt att befinna sig rakt under vindkraftverk.

Kartan över bebyggelsemönster stämmer, men är inte särskilt detaljerad då den visar hela kommunens yta. Det som ser ut som en punkt är i själva verket flera punkter. Då de ligger nära varandra ser de ut som en enda punkt.

18. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB anger att tre av deras radiolänkstråk går igenom två av de planerade områdena (Kölvallen och Österberget). Tre korridorer med 240 meters bredd måste därför hållas fria från vindkraft.

Kommentar: Kommunen bedömer att korridorerna och deras exakta position bäst regleras vid en eventuell tillståndsansökan. Information om att myndigheten skall kontaktas samt att korridorer ska finnas skrivs in under de aktuella områdena.

19. Hälsinglands hembygdsrets.

Föreningen har inget att erinra då de fått sina synpunkter tillgodosedda.

20. Länsstyrelsen Gävleborg

Länsstyrelsen anser att hänvisningarna till landskapsanalysen bör tas bort då det utgått som beslutsmaterial. (*Kommunens anmärkning: dokumentet användes under samrådet men togs sedan bort under utställningsskedet då det innehöll faktafel*)

Kartmaterialet anses vara svårläst och saknar teckenförklaring.

Skräkle-Målångsberget, Mjöberget och Sörby ligger alla inom 50 km från en väderradar i Hudik och detta ska skrivas in i beskrivningen till områdena.

Länsstyrelsen anser att det bör finnas med ett utförligare resonemang kring utbyggnadens påverkan på landskapet, både inom och utanför kommunen. Det bör även tydligt framgå att berörda grannkommuner ska få ta del av framtida samråd vid etablering av nya vindkraftsanläggningar med tillhörande vägar- och ledningsnät i Ljusdals kommun.

Konsekvenser för angränsade kommuners markanvändning bör tydligt belysas i planhandlingarna. Inför etablering bör således påverkan på landskapsbild, turism-, natur- och kulturvärden i angränsande kommuner utredas.

Länsstyrelsen anser att planförslaget bör kompletteras med att det vid tillståndsprövning måste tas stor hänsyn till hur närliggande kulturmiljöer påverkas av närliggande eller synliga verk. Förutom avstånd så är siktlinjer viktiga.

Hänsyn är särskilt viktig vid riksintresseområden för kulturmiljövård, som Prästvallen, Svedbovallen och Harsens fäbodrar vid Sörby och Fågelsjö gammelgård vid Tandsjö.

Strandområden längs sjöar och vattendrag är belagda med strandskydd enligt 7 kap Miljöbalken. Dispens krävs för vägar, master, vindkraftverk, servicebyggnader och dylikt. Tåktverksamhet kan påverka grundvattnet.

Utbyggnadens påverkan på natur-, friluft- och kulturvärden samt skogliga värden skulle kunna beskrivas utförligare. Vilka skyddsåtgärder som bör vidtas kan också beskrivas.

Nära Brännberget-Naggen finns Hängelån som är ett nationellt särskilt värdefullt vatten. Naturreseptaten Lillnaggen och Tillammstjärnen kommer att påverkas visuellt och av buller.

Vid Ribberget anser länsstyrelsen att gränser bör ändras så att den ligger utanför det direkta påverkansområdet på Ensjölokarna.

Vid Mjöberget anser länsstyrelsen att gränsen bör ändras så att hydrologin på Göarvsmyren inte påverkas av verk eller vägdragningar.

Kommentar: kartmaterialet har reviderats inför antagandet. Att angränsande kommuner är och ska vara remissinstanser både under arbetet med det tematiska tillägget samt vid eventuella vindkraftsetableringar framgår på flera ställen i texten.

Gränsen vid Mjöberget har reviderats så att Göarvsmyren inte påverkas av verk eller vägdragningar. Texten för Brännberget-Naggen, samt information om väderradarstationen har uppdaterats.

Tandsjöområdet tas bort från de tillgängliga områdena då tillstånd enligt 16 kap 4 § redan getts.

21. Länsmuseum Gävleborg

Länsmuseum anser att det är positivt att kommunen tagit till sig kritiken mot två av de områden som tidigare föreslogs som lämpliga och tagit bort Blackåsberget samt Degerkölen.

Det är även positivt att områdena för Tandsjö och Sörby minskats ned. Länsmuseum anser dock att avståndet mellan Sörby och Prästvallen är för litet.

Länsmuseum anser att risken är stor att de föreslagna områdena ligger så pass spridda att landskapsbilden kommer att påverkas mer än om etableringen minskats till ett fåtal större områden.

Länsmuseum anser att det är förvånande att kommunen låtit landskapsanalysen utgå som planhandling i stället för att omarbeta den.

Kommentar: anledningen till att landskapsanalysen utgått är för att den innehöll faktafel samt enbart användes för att ta fram lämpliga områden. Dessa områden är nu utsedda och kommunen försöker sålla bort de områden som strider för mycket mot andra intressen.

22. Tur och Ton

Företaget anser att besöksnäringen är viktig för Hälsingland. Vindkraft går inte ihop med natur- och kulturturism. Landskapbilden påverkas av vindkraftverkens roterande rörelser och vägarna gör åverkan i naturen. Tur och Ton är oroliga för att det planeras för mycket vindkraft i Ljusdal och Bollnäs kommuner och anser att Ljusdals plan är alldeles för vindkraftsvänlig.

Tur och Ton yrkar därför på att ett vindkraftsfritt område ska införas mellan Bollnäs och Järvsö samt 10 km väster om Harsa. Företaget anser därför att Sörbyområdet ska tas bort ur planen.

Kommentar: Ljusdals kommun kan inte påverka andra kommuner och kan därför enbart lägga ett eventuellt vindkraftsfritt område inom kommunen. Då det tematiska tillägget enbart pekar ut vissa områden som lämpliga för vindkraft och kommer vara restriktiva med att tillåta

etableringar utanför områdena anses inte vindkraftsfria områden behövas. Sörbyområdet behålls i sin nuvarande utformning.

23. Privatperson, Harsavallen

Yttrandet gäller Sörbyparken och Kraftös ansökan för området (*Se förklaring under kommentaren nedan*). Privatpersonen anser att besöksnäringen är viktig för kommunen och anser att kommunen därför bör värna om Harsaområdet. Kommunen bör därför inte tillstyrka Sörbyområdet.

Kommentar: Detta yttrande gäller delvis en ansökan om vindkraftsetableringar. Miljöprövningen för detta ärende har kommit så långt att kommunen fick ansökan på remiss från Länsstyrelsen i Gävleborg under våren 2012. Ansökan skulle då tillstyrkas eller avstyrkas enligt 16 kap 4 § Miljöbalken (det kommunala vetot) men kommunstyrelsen valde att avvakta det tematiska tillägget innan man tog beslut i frågan.

Kommunen anser att besöksnäring och vindkraft går att kombinera och behåller därför Sörby i tillägget till översiktsplanen.

24. Försvaret

Försvaret anser att den nordligaste delen på Sörbyområdet är i konflikt med deras intressen. (*Det finns en intressent i området och positionerna på dessa planerade verk har godkänts av försvaret*). Försvaret anser därför att områdesgränserna bör justeras så att det överensstämmer med dessa koordinater.

Områdena Mjöberget, Sörby och Skräkle-Målångsberget ligger inom 50 km från en väderradarstation. En analysmodell från SMHI visar att vindkraftverk kan störa denna och Försvaret vill därför att beskrivningen för de tre områdena kompletteras.

Kommentar: områdesgränserna för Sörby och texterna för Sörby, Mjöberget och Skräkle-Målångsberget kompletteras.

25. Harsa konferens och fritid AB

Harsagården ser positivt på att kommunen tagit bort Blacksåsberget men tycker inte att Sörbyområdet är tillräckligt avgränsat. Verken kommer att synas och då de placeras öster om Harsagården kommer de att synas tvärs över sjön. Man undrar vidare hur gården kommer att påverkas av skuggor då solen går upp. Harsagården anser att vindkraft innebär att upplevelsen av naturen försvinner, att Simessjön kommer att påverkas för mycket och att Sverige inte behöver producera mer energi. Man har även observerat orrar, fladdermöss och svalor i närheten och hänvisar till riksintresset för friluftsliv. I Boverkets uppdrag från 2009 står att man inte bör bygga vindkraft där det finns riksintresse för friluftsliv.

Kommentar: Inför en vindkraftsetablering ska beräkningar av decibelnivåer och skuggpåverkan inlämnas. Dessa måste uppfylla särskilda krav för att tillstånd ska kunna ges. Även fågelinventeringar och fotomontage ska redovisas.

Då ingen källhänvisning till uppgifterna från Boverket förekommer i yttrandet kan dessa bara bemötas generellt. Vindkraft anses inte inverka negativt på friluftsliv då dessa aktiviteter

fortfarande går att utöva i närheten av verken. Sörbyområdet behålls därför i sin nuvarande utformning.

26. Privatperson, Hiklack

Privatpersonen har synpunkter på Sörbyparken och anser att området antingen bör tas bort eller minskas ned så att bara de östligaste verken. Detta på grund av friluftsliv samt natur- och kulturvärdena i närheten.

***Kommentar:** Sörbyparken behålls i sin nuvarande utformning då kommunen anser att friluftsliv samt natur- och kulturvärden går att kombinera med vindkraft.*

27. Privatperson, Bollnäs.

Privatpersonen har sänt in 4 yttranden. Dessa sammanfattas här i ett enda.

Privatpersonen anser att markägarna ska ha rätt att utveckla sin verksamhet och att den orörda naturen i naturreservat ska användas till turism. Privatpersonen anser att turistföretag som väljer att etablera sig i områden med aktivt skogsbruk i samråd med markägarna. Turismen störs heller inte av vindkraftverkens visuella påverkan.

Fossila bränslen, kärnkraft och vattenkraft har alla nackdelar medan vindkraften saknar sådana. Vindkraften ger arbetstillfällen, skatteintäkter och bygdepeng. Privatpersonen anser därför att kommunen bör följa regeringens rekommendationer och tillåta vindkraft i Sörby.

***Kommentar:** På grund av det kommunala vetot när det gäller lovpliktiga vindkraftsanläggningar kommer kommunens åsikt före markägarnas. Kommunen kan inte styra var turistföretag ska etablera eller verka. Privatpersonens förslag om att naturturism ska bedrivas i naturreservat är inte genomförbart och saknar lagstöd då Naturvårdsverket anser att allemansrätten även gäller kommersiella aktörer.*

Att naturreservat ska användas för turism stämmer till viss del, men deras huvudfunktion är främst att bevara naturvärden. Dessa värden kan påverkas negativt av åtgärder utanför naturreservatet, som exempelvis vägdragningar och ändrad markhydrologi på grund av dikningar eller massaupplag.

28. Markägare, Sörby

Markägaren vill framföra sina åsikter med bakgrund av en artikel i Ljusdalsposten där det stått att inget beslut om vindkraftsanläggningen i Sörby tagits eftersom politikerna vill avvakta det tematiska tillägget. Markägaren ställer därför frågan om de som använder marken gratis ska kunna avgöra om markägarna ska kunna leva på avkastningen från sina gårdar.

***Kommentar:** Allemansrätten får användas för kommersiellt bruk.¹ Naturturismen har därför stöd i lagen så länge den inte orsakar skador på marken.*

Då yttrandet i stora delar vänder sig till politiker kan det inte bemötas helt och hållet.

¹ Dom i Högsta Domstolen: NJA 1996 s. 495.

29. Kraftö Vind

Kraftö konstaterar att i princip hela den nuvarande ansökta utformningen ryms inom det område som pekats ut i planen. Dock verkar avgränsningen inte vara helt korrekt eftersom området i planen verkar ha förskjutits något i nordöstlig riktning och därmed lämnar 8 verk utanför områdesgränsen. Kraftö vill därför att detta justeras. Detta innebär ingen utökning av området utan enbart att området förskjuts i sydvästlig riktning.

I områdesbeskrivningen anges att en mindre del av området är av riksintresse för vindkraft. Kraftö anser att detta bör ändras då 14 av deras 30 planerade verk är placerade inom riksintresseområdet.

Kraftö anser att kommunens övriga fem riksintresseområden för vindkraft bör särskilt värnas och prioriteras för vindkraftsutbyggnad.

Kraftö konstaterar att den planerade anläggningen överensstämmer med de riktlinjer som kommunen angett i planen.

***Kommentar:** området förskjuts i sydvästlig riktning och formuleringen i områdesbeskrivningen ändras. De övriga riksintresseområdena värnas i den mån de inte kolliderar för mycket med andra intressen.*

30. Privatperson Järvsö

Privatpersonen anser att man inte bör förlägga vindkraftsanläggningar vid leder. Hemberget bör därför strykas ur planerna. Privatpersonen hänvisar till en projektplan där det står att lederna ska locka besökare från andra länder.

Privatpersonen anser att Sörbyområdet antingen ska strykas helt eller minskas ned så att det bara omfattar riksintresseområdet för vindbruk och att Österberget bör strykas helt. Detta av hänsyn till Harsa och Hamra nationalpark.

Av hänsyn till Järvsö och Harsa bör hela kommunens sydöstra del undantas från vindkraftsutbyggnad.

Även Tandsjö, Råberget (på grund av närheten till E45:an och att detta är det första turisterna ser), Ribberget och Dalkölen bör strykas. Detta på grund av att Tandsjö ligger nära Fågelsjö Gammalgård, Ribberget ligger nära Natura2000-området Ensjölokarna samt fiskesjön Norr-Ensjön och Dalkölen för att det ligger mitt i ett kungsörnsrevir.

Privatpersonen anser att vindkraftverk inte ska anläggas nära naturreservat, fiskesjöar, välbesökta platser och fäbodvallar med kvarvarande byggnader. Inga störande ljud bör höras vid fäbodvallarna och det bör tas med i beräkningen att skogen närmast vallen kan avverkas.

Under varje föreslaget område bör man även skriva in att vid varje vindkraftsansökan ska föreningar som har stor kunskap om fåglar och natur kontaktas för information. Exempel på dessa föreningar är Gävleborgs ornitologiska förening, Berguv nord Gävleborg och östra Härjedalen, Kungsörnsgruppen och Svenska Naturskyddsföreningens Ljusdalskrets.

Kommentar: *Då ingen källförteckning till projektplanen finns kan inte detta bemötas. Att vindkraftverk syns är ofrånkomligt och de kommer därför att synas på håll från naturreservat och sjöar. Tandsjöområdet utgår och Ribberget har reviderats så att gränsen mellan vindkraftsområdet och Ensjölokarna utökats. I övrigt anser kommunen att de nämnda områdena bör vara kvar.*

31. Naturskyddsföreningen, Ljusdal

Naturskyddsföreningen anser att de föreslagna områdena är för stora och att kommunen måste se till att det finns fria passager för fåglar inom och utanför områdena. Ribberget ska tas bort ur planförslaget av hänsyn till Ensjölokarna och Sörby bör antingen strykas eller minskas ned till att bara omfatta riksintresseområdet för vindkraft.

Dalkölsområdet är beläget för nära naturreservaten vid Flisberget, Kölvallen är så pass stort att det riskerar att utgöra en barriär för fågellivet. Det ligger dessutom mellan Gebbarsområdet och fåglarnas flygväg till fjällområdet.

Kommentar: *Att områdena är stora till ytan behöver inte innebära att hela området beläggs med vindkraftverk. Ribberget tas inte bort men avståndet mellan vindkraftsområdet och Ensjölokarna har utökats. Sörby behålls i sin nuvarande utformning.*

32. Markägare, Sörby

Markägarna anser att de ska få bestämma över sina egna fastigheter och kunna hyra ut sin mark till vindkraftsbolag. Vindkraften skulle innebära att de kan investera i sina företag, äga lokalproducerad el, plogade skogsbilvägar och mer arbetstillfällen.

Kommentar: *bygdepengen är ingen fråga som regleras i en översiktsplan och bemöts därför inte. Då kommunen enligt lag (Miljöbalken kap 16 § 4) har veto att bestämma om större vindkraftsanläggningar ska tillåtas eller ej, står kommunens åsikt över markägarnas i detta fall.*